

Sygn. akt II Ca 667/13

POSTANOWIENIE

Dnia 13 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dorota Gamrat - Kubeczak (spr.)
Sędziowie:	SSO Zbigniew Ciechanowicz SSR del. Tomasz Szaj
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Idzikowska-Chrzęszczewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 marca 2014 roku w S.

sprawy z wniosku **Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Celnego w S.**

z udziałem **K. J., D. J. i I. J.**

o likwidację niepodjętego depozytu

na skutek apelacji wniesionych przez uczestników

od postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie

z dnia 28 listopada 2012 r., sygn. akt II Ns 3185/12

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie, znieść postępowanie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

II Ca 667/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 listopada 2012 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie (sygn. akt II Ns 3185/12): stwierdził likwidację niepodjętego depozytu, którego przedmiotem jest kwota pieniężna w wysokości 567 zł, uzyskana za sprzedaży samochodu osobowego marki B. nr nadwozia (...), przechowywanej na koncie sum depozytowych Izby Celnej w S., do której odbioru uprawnioną jest K. J. zamieszkała w Niemczech, S. 7, B. (pkt 1); stwierdził likwidację niepodjętego depozytu, którego przedmiotem jest kwota pieniężna w wysokości 1.134 zł, uzyskana za sprzedaży w/w samochodu, przechowywanej na koncie sum depozytowych Izby Celnej w S., do której odbioru uprawnionym jest D. J. zamieszkały w S., przy ul. (...) (pkt 2); stwierdził likwidację niepodjętego depozytu, którego przedmiotem jest kwota pieniężna w wysokości 567 zł, uzyskana za sprzedaży w/w samochodu osobowego,

przechowywanej na koncie sum depozytowych Izby Celnej w S., do której odbioru uprawnioną jest I. J. zamieszkały w Niemczech, S. 7, B. (pkt 3).

Sąd I instancji wskazał, że wnioskodawca wniósł w niniejszej sprawie o likwidację niepodjętych depozytów podnosząc, że w dniu 18 kwietnia 1996 r. sprzedano samochód osobowy marki B. nr nadwozia (...) należący do W. J. uzyskując cenę netto 2.268 zł. Wystosował wezwania do uprawnionych do odbioru depozytu wraz z pouczeniem o jego likwidacji w przypadku nie odebrania przedmiotu depozytu, które doręczono w dniach: 28 września 2009 r. i 26 lutego 2009 r. Jednakże żadna z uprawnionych osób nie zgłosiła po odbiór depozytu.

Sąd I instancji zważył, że zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów, likwidację niepodjętego depozytu stwierdza sąd na wniosek przechowującego depozyt. Nadto art. 4 ust. 1 i 2 stanowi, że likwidacja niepodjętego depozytu z mocy prawa następuje w razie niepodjęcia depozytu przez uprawnionego, mimo upływu terminu do odbioru depozytu, tj. upływu 3 lata od dnia doręczenia wezwania. Przy czym w przypadku K. J. - z uwagi na zwrot wezwania - dokonano zawiadomienia poprzez jego wywieszenie na tablicy ogłoszeń na okres 6. miesięcy (art. 6 ust. 5 przywołanej ustawy).

Wobec powyższego, Sąd I instancji stwierdził, iż w niniejszej sprawie upłynął 3-letni termin do odbioru przedmiotu depozytu. Zatem wobec okoliczności, iż osoby uprawnione do odbioru depozytu nie zgłosiły się po jego odbiór, Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.

Na powyższe postanowienie apelację wywiodła uczestniczka K. J. zaskarżając orzeczenie w całości oraz wnosząc o jego uchylenie i nakazanie wnioskodawcy wydanie niepodjętego depozytu, ewentualnie przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła naruszenie prawa procesowego i przepisów ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów. Apelująca podniosła, że Sąd nie zbadał czy wnioskodawca we wniosku o likwidację depozytu podał prawidłowy adres uczestników postępowania, zaś wskazany przez niego adres był nieaktualny. Wskazała, że w związku z tym, nie ze swojej winy nie mogła uczestniczyć w postępowaniu sądowym.

D. J. w wywiedzionej apelacji wniósł jak uczestniczka zarzucając zaskarżonemu postanowieniu naruszenie prawa procesowego oraz ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów, skutkujące nieważnością postępowania. Podniósł, iż nie był uczestnikiem postępowania przed Sądem I instancji, co pozbawiło go możliwości obrony swoich praw.

Apelację w niniejszej sprawie wywiodł również uczestnik I. J., który zaskarżył wyrok w całości i wniósł jak pozostali uczestnicy. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych, naruszenie prawa procesowego i przepisów ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów. Podniósł, iż wnioskodawca celowo wprowadził Sąd w błąd podając błędny adres uczestnika postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje uczestników skutkowały uchyleniem zaskarżonego postanowienia i przekazaniem sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania z uwagi na nieważność postępowania.

Stosownie do dyspozycji art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepodjętych depozytów (Dz. U. z 2006 r. Nr 108, poz. 1537), likwidację niepodjętego depozytu stwierdza sąd na wniosek przechowującego depozyt. Stwierdzenia powyższej okoliczności sąd dokonuje w postępowaniu nieprocesowym unormowanym w szczególności przepisami księgi drugiej tytuł II dział V rozdział 3 Postępowanie w sprawach o stwierdzenie likwidacji niepodjętego depozytu. Przedmiotowe postępowanie ma charakter nieprocesowy, zatem znajduje do niego zastosowanie norma zawarta w art. 514 § 1 k.p.c., zgodnie z którą, rozprawa odbywa się w wypadkach wskazanych w ustawie. W innych wypadkach wyznaczenie rozprawy zależy od uznania sądu. Powyższy przepis reguluje jedną z podstawowych zasad postępowania nieprocesowego, a mianowicie, iż co do zasady jego rozpoznanie odbywa na posiedzeniu, w tym na posiedzeniu niejawnym.

Zważyć przy tym należało, iż rozstrzygnięcie sprawy na posiedzeniu niejawnym w żaden sposób nie modyfikuje obowiązku Sądu orzekającego do doręczenia uczestnikom postępowania odpisu wniosku o stwierdzenie likwidacji depozytu, albowiem stosownie do dyspozycji art. 206 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 12 k.p.c., termin posiedzenia wyznacza przewodniczący, jednocześnie zarządzając doręczenie odpisu wniosku drugiej stronie. Obowiązek doręczenia uczestnikowi postępowania wniosku przed rozstrzygnięciem sprawy co do istoty, wynika nadto z faktu, iż wniosek o stwierdzenie likwidacji niepodjętego depozytu jest kwalifikowanym rodzajem pisma procesowego. Wniosek ten poza wymaganiami określonymi treścią art. 693¹⁹ k.p.c. tj. wskazaniem okoliczności, w których nastąpiło złożenie depozytu, dokładnym określeniem depozytu podlegający likwidacji oraz wskazaniem osoby, która jest uprawniona do odbioru depozytu, odpowiadać musi również ogólnym warunkom formalnym przewidzianym dla każdego rodzaju pisma procesowego (art. 511 k.p.c. w zw. z art. 126 k.p.c. i następne). Wnioskodawca winien zatem do złożonego wniosku załączyć stosowną liczbę jego odpisów oraz jego załączników (art. 182 § 1 k.p.c.).

Sąd Okręgowy w Szczecinie w swoim orzecznictwie wielokrotnie wyraził już pogląd, iż nie załączenie odpisów do wniosku o stwierdzenie likwidacji niepodjętego depozytu stanowi brak formalny, który w przypadku jego nie uzupełnienia uniemożliwia nadanie biegu sprawie i skutkuje jego zwrotem stosownie do art. 130 § 1 k.p.c. (np. postanowienie z dnia 27 stycznia 2012 r., II Cz 1979/11 czy postanowienie z dnia 08 lutego 2012 r., II Cz 40/12). Nie ulega przy tym wątpliwości, iż konieczność załączenia przez wnioskodawcę stosownej do liczby uczestników ilości odpisów wniosku ma na celu ich doręczenie przez Sąd uczestnikom postępowania, którzy to wyłącznie w ten sposób są w stanie zapoznać się z treścią wniosku i zająć stanowisko w sprawie przed jej merytorycznym rozstrzygnięciem.

W sytuacji, gdy zgodnie z art. 514 k.p.c. Sąd rozpoznający sprawę w postępowaniu nieprocesowym nie wyznaczy rozprawy i rozstrzygnie na posiedzeniu niejawnym, uczestnik postępowania, któremu nie doręczono odpisu wniosku o likwidację depozytu, nie ma możliwości podjęcia obrony swoich praw w postępowaniu. Uczestnik taki, nie wiedząc o złożonym wniosku i toczącym się postępowaniu, nie ma możliwości wzięcia w nim udziału i zaprezentowania swojego stanowiska, w szczególności poprzez złożenie odpowiedzi na wniosek zawierającej zarzuty czy wnioski dowodowe. Dodatkowo, taki sposób procedowania prowadzi do przeniesienia postępowania rozpoznawczego przed sąd odwoławczy, co prowadzi do faktycznego pozbawienia stron instancji odwoławczej.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy, Sąd Odwoławczy stwierdził, iż Sąd I instancji rozpoznając merytorycznie złożony wniosek o stwierdzenie likwidacji niepodjętego depozytu zaniechał doręczenia jego odpisu uczestnikom postępowania. Powyższe uchybienie skutkowało niemożnością wzięcia przez uczestników udziału w toczącym się postępowaniu na jakimkolwiek etapie poprzedzającym wydanie postanowienia przez Sąd Rejonowy. Sąd Okręgowy wskazuje, iż na gruncie art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., sąd II instancji w granicach zaskarżenia z urzędu bierze pod uwagę nieważność postępowania. Mając zatem na względzie fakt, iż powyższe zaniechanie skutkowało pozbawieniem uczestników możliwości obrony swych praw, Sąd II instancji stwierdził, iż postępowanie toczące się przed Sądem I instancji jest z wyżej wskazanego powodu dotknięte nieważnością (art. 379 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Sąd Okręgowy podkreśla, iż na konieczność zapewnienia uczestnikom postępowania możliwości udziału w sprawie przed jej merytorycznym rozstrzygnięciem wskazuje treść art. 693²¹ k.p.c. Stosownie do którego, uczestników, którzy nie są znani lub których miejsce zamieszkania lub siedziba nie jest znane, sąd wzywa do udziału w postępowaniu przez obwieszczenie publiczne w budynku sądowym. Cytowany przepis jednoznacznie wskazuje, iż Sąd rozpoznający wniosek o stwierdzenie likwidacji niepodjętego depozytu ma obowiązek zagwarantowania stronie możliwości udziału w sprawie. W szczególności zobowiązany jest podjąć wskazane w komentowanym przepisie kroki, celem zawiadomienia o toczącym się postępowaniu uczestnika, którego miejsce zamieszkania nie jest znane.

Sąd Odwoławczy wobec stwierdzenia nieważności postępowania toczącego się w sprawie II Ns 3185/12 uznał za konieczne uchylenie zaskarżonego postanowienia, zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazanie Sądowi Rejonowemu sprawy do ponownego rozpoznania, jednocześnie pozostawiając temu Sądowi do rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy -

Szczecin Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie doręczy uczestnikom postępowania odpisy wniosku złożonego przez wnioskodawcę.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak na wstępie.